

04

TEATRE AL MUSEU DEL TER
MÉS ENLLÀ DE LES VISITES
TEATRALITZADES

L'AIGUAT

Museu del Ter
MNACTEC

Ajuntament de Manlleu

Joan Roura Herrero

#museudelter #MANLLEU

Museu del Ter Plaça de les Dones del Ter, 1
08560 - Manlleu - T 938515176
info@museudelter.cat
www.museudelter.cat

e-MUSEUdelTER

L'AIGUAT

Joan Roura Herrero

Museu del Ter
MNACTEC

Ajuntament de Manlleu

Diputació
Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Correcció i revisió del textos a càrrec de Mariona Casas Deseures

Fotografies: Jesús Burzuri

Disseny: StudiDF.com

ISBN 978-84-09-55159-0

Setembre de 2023

Direcció editorial **e-MUSEUdelTER**: Carles García Hermsilla

PRESENTACIÓ

L'any 2015 es van commemorar els 75 anys d'una de les catàstrofes naturals més recordades a la conca del Ter. Manlleu no en va ser un excepció. Amb una població debilitada per una cruel Guerra Civil, que feia just un any que havia acabat, aquella nit del 17 al 18 d'octubre de 1940 el riu va sortir de mare i ens va recordar que sovint "plou sobre mullat".

Podríem dir que els fets d'aquella nit i el desbordament del riu només són l'escenari de fons de la nostra història. Dues famílies enfrontades pel conflicte polític es retroben i viuen durant unes hores una situació límit. La Dolors i la Pilar són dues germanes a qui la vida ha separat. La guerra havia enfrontat els seus marits, en Lluís i en Jaume, i des de llavors cada cop s'havia creat més distància entre totes dues parelles.

Ben entrada la nit, La Pilar apareix a casa d'en Lluís i la Dolors. Feia molt temps que no visitava la seva germana. La visita pertorba la parella. En Lluís ni mira la cara de la Pilar. De fet, ha passat molt temps abans la Pilar no s'ha atrevit a anar a casa de la Dolors. S'ha hagut d'empassar l'orgull,

però avui està realment desesperada. En Jaume fa moltes hores que ha sortit de casa i encara no ha tornat.

No hi ha llum i el soroll de l'aigua és insuportable. De tant en tant, es pot sentir la remor o el crit d'algun veí. Fa poc, s'ha sentit l'esfondrament d'una casa. I fa força estona que ja no senten el plor del nadó de Can Jan a la casa de l'altre cantó del carrer. L'aigua arriba gairebé al primer pis i arrossega tot tipus d'objectes. En Lluís surt diverses vegades durant la nit a ajudar els veïns i després d'una llarga conversa amb la seva dona, també va a la recerca del seu cunyat. Les dues dones parlen, recorden i intenten posar una mica de claror a la seva malmesa relació.

Al matí, i amb la llum del dia, en Lluís apareix, sa i estalvi, amb en Jaume. La nit ha estat llarga. Sembla que aquesta vegada el riu que els ha vist néixer i créixer i que els ha donat vida, ha decidit fer una neteja i endur-se tot el que ha trobat per davant, tant allò bo com allò dolent. Ara caldrà estar junts un altre cop per tornar a construir un futur.

CorCia teatre i Museu del Ter presenten:

TEATRE AL MUSEU DEL TER. L'AIGUAT

04

L'AIGUAT

ESTIU 2015

VEURE TEASER

Guió i direcció:
Joan Roura

Ajudant de direcció:
Anna Presegué

Repartiment:
**Jordi Arqués, Anna Bussanya,
Marta Parramon i Joan Roura**

Tècnic de llums i so:
David Garcia

Veu en Off:
Ivan Benet

Espai escènic:
Sasha Chaves

Disseny il·luminació:
Antoni Font

Fotografia:
Jesús Burzuri

Vídeo promocional:
Guillem Roma

Qui ens havia de dir que sentir la remor del nostre estimat riu ens provocaria una esgarrianga només comparable a la d'una guerra: cruel, que havíem deixat enrere feia poc. Massa poc per haver recuperat l'asma i el somriure. Teníem feina a recuperar el temps perdut, a mirar-nos als ulls un altre cop i esborrar els tons grisos dels nostres rostres. Intuem però, que el blanc i negre havia arribat per instal·lar-se una llarga temporada a casa nostra. L'aigua, però, és purificadora, i s'emporta el que és bo i el que és dolent. Si almenys s'emportés riu avall aquest farcell de tristesa que portem tots a sobre...

Dramatúrgia i direcció: Joan Roura | Repartiment: Jordi Arqués, Anna Bussanya, Marta Parramon i Joan Roura
Ajudant de direcció: Anna Presegué | Textos: Jordi Arqués, Anna Bussanya, Marta Parramon i Girvent i Joan Roura
Veu en off: Ivan Benet
Espai escènic: Sasha Chaves
Tècnic de llums i so: David Garcia
Disseny d'il·luminació: Antoni Font
Assessorament històric i documentació: Museu del Ter
Fotografia: Jesús Burzuri
Vídeo Promocional: Guillem Roma
Agraïments: Antoni Anglada, Bibi Carol, Biblioteques de Manlleu, Carme Trillas, Família Girvent, GOTTIC Teatre Taradell, Jaume Arqués, Josep Miret, La Nota Teatre, Margarida Herrero, Mireia Farrerons, Montserrat Vendrell, Taitteros de l'Esquilo, Vicus S.C.P.

Teatre+sonar
Unitat de treball teatral per a la ciutat de Manlleu
El Rossinyol, Manlleu, Unes Torres Pèl·les, Cau Fallador, El Morter, Sanyalucàs
Consulteu menús i descomptes

Nits de teatre al Museu del Ter
Tots els divendres i dissabtes del 3 de juliol al 8 d'agost
Hora: 21h - Preu: 16€ - Lloc: Museu del Ter (Manlleu)

L'aiguat

venda d'entrades a: info@museudelter.cat - www.museudelter.cat - T. 93 851 51 76 - Aforament limitat

L'aiguat

Nits de teatre al Museu del Ter Tots els divendres i dissabtes del 3 de juliol al 8 d'agost · Hora: 21h · Preu: 16€ · Lloc: Museu del Ter (Manlleu)

venda d'entrades a:
info@museudelter.cat
www.museudelter.cat
T. 93 851 51 76
Aforament limitat

diseny: www.ulfid.com

PRIMER ACTE

Escena primera

Dues escenes simultànies. A l'esquerra de l'espectador veiem la casa de la Montserrat i en Lluís; a la dreta, l'interior de la casa de la Nita i en Jaume. al mateix temps la Montserrat obre la finestra i mira a l'exterior mentre a l'altra casa es pot sentir el soroll insistent d'una gota que cau dins una galleda... En Jaume, que s'està afaitant, es gira per mirar la galleda, que té al seu darrere.

JAUME La galleda està plena, s'ha de tornar a buidar.

NITA Ahir vaig tornar a veure la Montserrat...

JAUME Haurem de fer alguna cosa amb aquesta esquerda...

NITA ... i no em va dir res... va fer veure que no em veia; quan em va veure, va girar la cara.

JAUME A l'entrada del menjador n'hi ha una altra...

NITA Jaume, és la meva germana, amb tot el que hem viscut juntes, aquesta guerra... no ho sé, potser parlant...

JAUME Diumenge faré venir l'Ignasi...

NITA Quin Ignasi?

JAUME En Nasi, collons, el paleta!

NITA La trobo a faltar. Segur que si parléssim, les coses...

JAUME Vull que es miri tota la teulada. Ara quan tinguem quatre duros

l'arreglarem. Em faria il·lusió arreglar aquesta casa, és on va néixer el meu avi, el meu pare, on vaig néixer jo, ja sé que no és res de l'altre món, però és casa meva i em fa gràcia. Oi, que ho entens?

NITA Tornant de combregar, la vaig veure....

JAUME Deixa estar la teva germana, dona... N'estic fins als pebrots, de sentir parlar d'ella.... No saps parlar de res més? A combregar? Ara va a missa, aquesta? Ja la fotrà el seu home, ja! Cordons, com canvien les coses! Ja ho sap el seu home, això?

NITA Ai, què vols que et digui...

JAUME Fot quatre dies que s'amagava i renegava, aquest roig, i ara resulta que la dona li va a missa....

NITA En Lluís no ha sigut mai un roig, no diguis el que no és.

JAUME Doncs, per què s'amagava?

NITA Ell sabrà perquè s'amagava, devia tenir els seus motius.

JAUME Quins pebrots! Els hi has fet alguna cosa, tu? Doncs jo, tampoc! Podem estar tranquils, gràcies a Déu no els hi devem res. Tinc la consciència ben tranquil·la.

NITA L'has vist?

JAUME No, no freqüentem els mateixos llocs... i més,, val que sigui així perquè aquest cop seré jo qui li aixecaré la mà.

NITA Així no arreglarem res. És el teu cunyat...

JAUME Per desgràcia...

NITA i ella la meva germana, t'agradi o no.

[Pausa]

JAUME Escolta, saps què faré? Un safareig...

NITA Què?

JAUME Un safareig... també faré un safareig, així no hauràs de tornar a anar allà, als *rentants*. No hauràs d'anar carregada de roba tot el dia i, a més, allò és un niu de xafarderia: no m'agrada, la gent parla i parla i... em sembla que tu no hi has d'anar ja...

NITA Doncs a mi em distreu, anar-hi. Per cert, ahir vaig estar amb les guapes...

JAUME Les guapes?

NITA Res, unes dones merdoses i presumides, que els hi diem així...

JAUME Tu pla, que ets merdosa i presumida. Va, que és tard, porta'm l'abric. Avui plegaré més d'hora, i saps què faré? Aniré a l'Ajuntament.

NITA Ah, no vas a jugar a cartes?

JAUME No, avui, no. I quan acabi et vindré a buscar i anirem a veure el riu.

NITA No, escolta: doncs perquè no mires d'anar a Torelló a veure la nena... fa dies que no els veiem... mira si els cal alguna cosa... amb aquestes pluges, em fa patir, la veritat...

JAUME Dona, Nita no fotis... No em fotis agafar el ràpid del migdia per anar a Torelló, avui...que amb aquest temps, potser ni passa.

NITA Fes-ho per mi... Espera't ,que vaig a buscar sis o set arengades i les hi portes.

JAUME Para, para! No em facis anar carregat tot el dia, me les deixaré en algun lloc, com em passa sempre...

NITA Espera... i si els hi portés també uns quants ous?

JAUME Sí, home, això! I dues gallines, també!

NITA Va, ves, que arribaràs tard... I no et deixis el paraigües...

JAUME I tu, torna-te'n al llit.

[Es fan un petó i en Jaume marxa. La Nita es queda en escena]

[Pausa]

MONTSERRAT Per què no t'afaites? Lluís, has d'aixecar el cap, no pots continuar d'aquesta manera...

LLUÍS No ha parat en tota la nit, no?

MONTSERRAT No, no ha parat, però ja pararà, sempre para...

LLUÍS Quina merda...Veies, que no passi com l'any 19...

MONTSERRAT Déu nos en guard! Ai,verge, no ho vegis tot tan negre! com vols que passi com el 19?

LLUÍS Ai, dona, no t'està res bé...

MONTSERRAT Has de fer un esforç!

LLUÍS Prou, me'n torno al llit.

MONTSERRAT Com que te'n tornes al llit? Però si te n'acabes d'aixecar, del llit. Et penses que solucionaràs res així? Agafa el toro per les banyes! Tingues una mica de fe! Surt a buscar feina!

LLUÍS Fe... Fe? Què vols que trobi, jo? Però si ja he anat a tot arreu! Després del que va passar, qui vols que em doni feina, a mi? Ningú té feina per a mi...

MONTSERRAT Que ja fa un any, que s'ha acabat la guerra!

LLUÍS Per a alguns ha anat molt bé, que s'hagi acabat la guerra, però

d'altres estem pitjor que abans.

Montserrat Estaves millor amagat?

Lluís No, no... tu saps què és estar amagat? Tu saps què és estar patint per qualsevol fressa que sents? Amb la por que et vinguin a buscar amb una pistola... tu saps què és estar sense poder dormir, nit i dia pensant en tu? Montserrat, si em vaig amagar va ser per tu, per estar a prop teu! No costa tant d'entendre! Tant se me fotien, els uns com els altres, jo l'únic que volia era no anar a aquesta guerra, per estar a prop teu!

Montserrat Si tant se te'n feien els uns com els altres, per què no ho expliques? No vulguis passar pel que no ets.

Lluís No és tan fàcil.

Montserrat Explica-ho, fes-ho saber, que tu no ets un roig.

Lluís Tot aquest cony de guerra intentant no significar-me, però ja se n'han cuidat ells, de significar-me... i només acabar la guerra, me'n vaig a veure el meu cunyat perquè tu m'ho demanes, que és qui és i que ja sé que mai no he sigut sant de la seva devoció, i què fa ell? Envoltat dels grossos de la fàbrica, que jo me'ls passo pel forro... què fa? Calla i se'n riu, i em refrega a la cara que si no vaig mai a missa, que si soc un gandul i un covard i em recorda que el meu avi era un sindicalista i que tots el que eren com ell estan enterrats sota terra. Què havia de fer? Què podia fer? No vaig poder més i m'hi vaig tirar a sobre, hòstia!

Montserrat Doncs empassar-te l'orgull i fer alguna cosa per mi, has de fer!

Lluís Ho he fet tot per a tu.

Montserrat Doncs fer-ho per tots tres.

Lluís Per cert, com et trobes?

Montserrat Bé, quan m'he aixecat tenia alguna nàusea, però araestic bé. Ho veus com ara et necessito? *[Pausa]* T'escalfo aigua i t'afaites? Va, anirem tots dos a veure com baixa el riu.

Lluís Sí, bé, ja ho veurem...

Montserrat Lluís, a mi aquesta situació... vull dir que... ahir vaig veure la meva germana... ara ja s'ha acabat la guerra, ens ho hem de mirar amb uns altres ulls...

Lluís N'hem parlat moltes vegades...

Montserrat No em sento còmoda... no m'agrada com estem...

Lluís Moltes vegades...

Lluís es gira. Marxa i torna amb un plat d'arengades.

Montserrat No vull que estiguem així... si la mare ho veiés, al cel sia, passaria un bon disgust... Què fas amb això?

Lluís Això és només el que ens queda. A nosaltres, només, ens queda això, i si estem així és per culpa seva.

Montserrat No, no és per culpa seva!

Lluís Ells no van fer res per ajudar-nos.

Montserrat Va, Lluís, tranquil, ja ens en sortirem.

Lluís El que jo sé és que només ens queda això, per passar la setmana, i fins a la setmana que ve no hi ha la següent carta de racionament.

Montserrat Però jo necessito...

Lluís Tu ara necessites menjar... què et penses, que aquesta criatura s'alimentarà només amb la fe!

Pausa, ella el mira.

LLUÍS Mira, potser no tenim de res, però et juro que si alguna cosa tinc, i em sobra, és memòria. Me'n torno al llit, avui no tinc gaire bon dia.

En Lluís se'n va, la Montserrat tanca la finestra i la Nita, que era a escena en un segon pla, també marxa.

SEGON ACTE

Escena primera

La Montserrat està resant el rosari i mirant per la finestra. De sobte, sent un soroll que ve de la porta, tanca la finestra i amaga el rosari de cop.

MONTSERRAT Lluís! Que puges?

Entra la Nita.

MONTSERRAT Nita...

NITA He picat, però no... Perdona'm per presentar-me així...

Pausa tensa.

NITA En Jaume no ha tornat. Ha marxat aquest matí a la fàbrica... Però no ha tornat. He sortit a buscar-lo... No podia esperar-me més a casa, però he tornat perquè no parava de ploure... El riu ha tornat a pujar, ha tornat a pujar... I ara, a casa treia *aiga* amb galledes, però no serveix de res perquè de cop torna a entrar l'*aiga*... I he hagut de marxar.

La rèplica següent de la Montserrat es barreja amb el que diu la Nita.

És tot fosc... Només quan llampega es veu *algo*. He pensat: "Ves a Dalt Vila, ves a Dalt Vila". I en Jaume no ha tornat. Tinc molta por.

MONTSERRAT Seu, seu aquí, que et refredaràs... Vas molla, he encès l'estufa. Dona'm l'abric, tranquil·la, dona, tranquil·la...

- NITA** Tinc les cames glaçades, em fan molt mal. I si no torna...
- MONTSERRAT** Nita, estàs glaçada. Treu-te les mitges, escalfa't aquí. Té, posa't aquests mitjons.
- NITA** Si li ha passat alguna cosa...
- MONTSERRAT** Tranquil·la, aquí estàs segura. I en Jaume, ja veuràs, deu estar bé. Segur que és a la fàbrica esperant que pari de ploure. Ja *voràs*, dona...
- NITA** No, aquest matí m'ha dit que plegaria d'hora i que aniria a veure l'alcalde, però jo li he dit que anés a veure la nena a Torelló, i m'ha dit que agafaria el ràpid de quarts de tres...
- MONTSERRAT** A Torelló?... Ves a saber, dona, potser allà no ha fet tan mal temps.
- NITA** Potser no. Me n'haig d'anar, me n'haig d'anar!
- MONTSERRAT** No.
- NITA** Sí. Això ja no és casa meva.
- MONTSERRAT** Això sempre serà casa teva.
- S'abracen.*
- MONTSERRAT** No pateixis, tot anirà bé.
- NITA** Però en Lluís...
- MONTSERRAT** No pateixis, ha sortit a veure com estava tot...
- NITA** Sí, ja ho sé, l'he vist a baix a plaça, per això m'he atrevit a pujar. Però... i si torna? En Lluís no em pot ni veure...
- MONTSERRAT** El problema el va tenir amb en Jaume, amb l'encarregat i tots els grossos d'allà a la fàbrica... Però ara no en parlem d'això... tranquil·la, confia en mi, confia en la teva germana.

- NITA** Ai, la meva germana petita... Montserrat, no saps com baixa el riu, jo no l'havia vist mai així.
- MONTSERRAT** Sí, l'hem vist amb en Lluís, aquest migdia.
- NITA** I casa meva, casa meva, tinc molta por, està feta de tàpia, no sé si aguantarà... Tinc por de perdre-ho tot...
- MONTSERRAT** No, dona, no... Ja veuràs com demà al matí ho veuràs amb uns altres ulls.
- Les dues dones s'abracen. Senten un soroll a l'escala i marxen totes dues cap a dins la casa. La Nita s'amaga. En Lluís entra i es dirigeix cap a la butaca per seure. Porta un llum de gas. La Montserrat surt.*
- MONTSERRAT** No, no! Seu aquí al costat de l'estufa, vas tot moll, et refredaràs. L'he posada, tenia fred.
- LLUÍS** Sí, de fet, tens raó. I aquestes sabates?
- MONTSERRAT** Són les meves.
- LLUÍS** Estan xopes.
- MONTSERRAT** He sortit a veure si et veia... patia!
- LLUÍS** El riu s'ha tornat a ajuntar amb el canal.
- MONTSERRAT** Una altra vegada?
- LLUÍS** Oh, i es veu que els de Ripoll ja havien avisat l'Ajuntament de Manlleu.
- MONTSERRAT** Ja patia. On eres?
- LLUÍS** Porto tota la tarda voltant. Ara hem anat a amarrar la caseta de l'Aran perquè no se l'emporti el riu.

MONTSERRAT Pobre home...

LLUÍS I ara s'ha fotut fosc, ara sí que riurem. La plaça fot una basarda... Només funcionen els quatre fanals de gas...I ara al cafè deien que els de Torelló estan pitjor que *nusatrus*, s'hi han enfonsat dues cases...

La Montserrat se senya.

MONTSERRAT Ja ho deies tu al matí, potser tens raó, ves que no torni a passar com el 19...

LLUÍS No, dona, no. No pateixis... Ja pararà una hora o altra. Vaig a buscar uns mitjons secs, que em pensava que eren aquí...

MONTSERRAT Lluís!

LLUÍS Mana.

MONTSERRAT Ja hi vaig a buscar jo i de pas et porto el pijama perquè te'l posis aquí, al costat de l'estufa.

LLUÍS No, el pijama, no, que me'n torno a anar.

MONTSERRAT Tornes a marxar?

LLUÍS Sí. Hem quedat amb uns quants a la plaça per organitzar-nos. Es veu que s'ha quedat tanta gent tancada a les fàbriques... Com al Cordó, en serem una bona colla... *hasta* hi haurà uns quants presoners d'aquests...

MONTSERRAT Pobre *canaia!* Ai, aquests nois del batalló, pobrets, em fan una pena, els veig per aquí a Manlleu i penso... també deuen tenir una família aquesta gent, ves a saber d'on són. Potser les seves mares no saben ni que són vius...

LLUÍS Avui sí, hi ha feina per a tots, ja té collons, l'*asunto!* *No hay mal que por bien no venga.* Hasta he parlat amb un que no ens dirigíem la paraula des d'antes de la guerra.

Ell s'aixeca i es dirigeix a la porta.

MONTSERRAT On vas?

LLUÍS Collons, on vols que vagi? A pixar!

La Montserrat espera en silenci, mentre agafa el rosari.

LLUÍS *[Se sent des de dintre]* Hòstia...

En Lluís surt.

LLUÍS Montserrat...

MONTSERRAT Lluís...

LLUÍS Montserrat, collons! M'ha sortit un ratolí de dins de la comuna.

MONTSERRAT Sí, sí, tens raó.

LLUÍS Me'n vaig. No pateixis, perquè no sé a quina hora tornaré.

MONTSERRAT Ai, ja cal que vigilis... Lluís, passa pel carrer Vendrell a veure la casa d'en Jaume i la Nita, si us plau, em fa patir...

En Lluís se'n va sense respondre.

SEGON ACTE

Escena segona

NITA Val més que me'n vagi...

Riuen.

MONTSERRAT I tu te'n vas anar corrents...

NITA No me'n recordo...

MONTSERRAT ... Sí, quan la mare ens va fúmer aquella surra al cul perquè vàrem arribar molles com ànecs... que anàvem a la font del Molinot i vàrem travessar els Esqueis...

NITA Ai, sí, ara ho recordo; vas relliscar i em vas agafar i...

MONTSERRAT Vas ser tu qui et vas agafar a mi...

NITA No, no, vas ser tu; jo sempre he tingut més traça caminant pel riu que tu.

Riuen.

NITA Vàrem tornar a casa amb tota la mullena a l'esquena i passàvem el tros de l'entrada arrambades a la paret d'amagatotis...

Continuen rient. No poden parar de riure.

MONTSERRAT Vam aixecar el cap i vam veure la mare allà dreta...

NITA Verge Santa! No vàrem pas saber què dir...

MONTSERRAT I quan tiràvem còdols a l'aigua per esquitxar les dones dels *rentants*?

NITA Ai, sí... i elles s'hi tornaven tirant-nos palades d'aigua amb els picadors...

MONTSERRAT I tant, si s'hi tornaven! La Carmeta, vinga palades!

NITA I recordes quan ens amagàvem per anar a veure els vailets que jugaven a passar per sota del salt de la resclosa de Can Llanas?

MONTSERRAT Ai, sí, que bèsties, que beneits que eren! És ben bé que no va passar mai re perquè Déu no va *volguer*... Però no hi anàvem pas per veure els vailets, no... tu em feies servir d'excusa per sortir a passejar i anàvem a veure en Jaume, que tu ja li tenies l'ull posat a sobre!

Silenci tens. La Nita va cap a la finestra.

NITA Mare de Déu quin temps! Sembla ben bé que s'hagi d'acabar el món. Devem haver fet alguna cosa molt grossa perquè *nostro* senyor ens castigui així! Per què no pot parar de ploure? Per què no para de ploure?

MONTSERRAT En aquest poble només ens faltava això. Va, tranquil·la, Nita, no et preocupis... Amb aquest temps no deu haver passat el trenc, segur que és a la fàbrica, deu estar ajudant, traient galledes d'*aiga*. Ja *voràs*, tot plegat haurà sigut només un *susto*.

Es miren i la Nita va per marxar i agafa les sabates.

MONTSERRAT Què fas?

NITA L'abric, on tinc l'abric?

MONTSERRAT L'he penjat a dintre, al *quarto*. On vols anar?

NITA És que me'n vull anar a casa. Ja han tocat quarts d'una, tu hauries de dormir...

- MONTSERRAT** No, dona, no... Com vols que me'n vagi a dormir amb tot plegat...
- NITA** Però tinc por que em trobi en Lluís aquí, no vull que tinguis problemes.
- MONTSERRAT** Com que has de marxar? No pots sortir amb aquest temps. Va, seu aquí al costat de l'estufa, que encara vas molla...
- NITA** És que tinc una cosa aquí *[es toca el cor]* que no em deixa estar quieta... i vindrà en Lluís...
- La Nita va cap a l'estufa.*
- MONTSERRAT** No pateixis per mi, segur que en Lluís ho entendreà, no sé per què, però n'estic segura que al final en Lluís ho entendreà. Confia en mi.
- NITA** Coi de guerra, mira on ens ha portat!
- Pausa.*
- NITA** Escolta, vull que sàpigues una cosa, és molt important per a mi. Vull que sàpigues que jo no et faria mai cap mal... ben mirat, no sé què ha passat entre nosaltres *dugues*. Jo no et faria cap mal. Ets la meva germana...
- La Montserrat va a buscar un drap.*
- MONTSERRAT** Ai, va, amb què em surts tu ara! Ara no és el moment de parlar-ne...
- NITA** I quan serà el moment? Fa massa temps que dura això i no hi ha mai el moment de parlar-ne. Ahir a missa, vaig passar per davant teu i vas fer veure que no em veies, vas girar la cara!
- MONTSERRAT** Ho has d'entendre... en Lluís està molt empenyat...
- NITA** Doncs en Jaume també n'està... Et recordo que va ser en Lluís qui li va aixecar la mà a en Jaume.

- MONTSERRAT** En Lluís no ho va fer gens bé però has d'entendre la situació: en Lluís es va rebaixar, va anar a demanar-li feina a la fàbrica i en Jaume semblava que se n'hi rigués a la cara.
- NITA** Potser no n'hi havia de feina...No us va passar pel cap que no n'hi podia donar? I com vols que li'n doni si en Lluís va dient pel poble que si en Jaume és un llepaculs, que si sempre està al costat de l'amo, que si s'ha apuntat al carro dels guanyadors... com vols que li doni feina?
- MONTSERRAT** Fa un any que s'ha acabat la guerra: alguna cosa deu haver fet si és un dels grossos de la fàbrica ara...
- NITA** Perquè en Jaume s'ho ha treballat i ha donat la cara, no com d'altres que s'amaguen. Em sap greu...
- MONTSERRAT** Ho estem passant molt malament! En Lluís surt cada dia a buscar feina, i ningú li'n dona! Ens hem convertit en uns empastats!
- NITA** I jo en tinc la culpa?
- MONTSERRAT** No, però no ens heu ajudat mai! No heu fet mai res per a nosaltres! *[Pausa. Canvia el to]* M'agradaria oferir-te alguna cosa per menjar, però no tenim res! Estem amb l'aiga fins al coll! I estic embarassada! I no sé què farem... quin món li espera a aquesta criatura? Què li donarem de menjar?
- NITA** No ho sabia... Com et trobes?
- MONTSERRAT** Bé, ara ja estic millor.
- NITA** De quan estàs?
- MONTSERRAT** Res, de molt poquet.
- NITA** La nena pregunta per la seva tieta.
- MONTSERRAT** Com està la Roser?

NITA Bé... com passa el temps?... Ja farà mig any que s'han casat.

MONTSERRAT I el noi què?

NITA Bé, és un bon noi, l'estima molt i té una bona feina. A casa seva són molt bona gent.

MONTSERRAT Això és lo principal.

NITA Però són tan joves! Si almenys visquessin aquí a Manlleu, la tindria més a prop... A vegades, els diumenges venen a dinar...

MONTSERRAT Dona-li records de la seva tieta.

NITA De part teva.

MONTSERRAT Saps quin dia és demà?

NITA I tant! Li he fet dir una missa per aquest dissabte.

MONTSERRAT Ben fet.

NITA Hi vindràs?

MONTSERRAT Ja saps que a en Lluís no li agrada...

NITA Montserrat, però...

MONTSERRAT Deixa-ho, deixa-ho, no li faràs pas entendre...

NITA Però és la teva mare!

MONTSERRAT Quan vinc a missa ho faig d'amagat. *[Pausa]* M'agrada que hagis pensat a venir aquí. M'agrada saber que encara tinc una germana.

NITA Ves a saber, poder aquesta *aiga* servirà per endur-se tota aquesta merda.

SEGON ACTE

Escena tercera

En Lluís està mirant per la finestra i la Montserrat està menjant anissos.

LLUÍS És clar... *l'aiga* els hi ha rebotat l'aparador i tot el *gènere* de la *pasteleria* flota per allà, *carmelos* i tot...

MONTSERRAT Ai, malaguanyat, però *l'aiga* ha arribat fins allà?

LLUÍS Collons és clar! *L'aiga* no té senyor, la riuada deu entrar pel carrer dels *Hermanos* –que no se n'afogarà cap d'aquests, no...– o pel carreró de la Seda i després es fica pel primer forat que troba, que és el carrer Sant Domingo i va directament a espetegar cap allà... aquelles dues cases no sé si aguantaran gaire estona...

MONTSERRAT Vols dir que n'hi ha per tant?

LLUÍS Oi tant! Fa una estona hem vist com s'enfonsava la paret de ca la Xina, eh!

MONTSERRAT Potser els hi hauries de tornar...

LLUÍS Això! Sí, veies altra feina tenen pobra gent, els hi està a punt de caure la casa i jo em presentaré amb el pot d'anissos.

MONTSERRAT Que bons... quan hagi passat tot això hi aniré a parlar...

LLUÍS Pel riu, baixa de tot: ràdios, mobles, paquets d'en Caselles, bestiar i uns troncs...

MONTSERRAT Has passat pel carrer Vendrell?

LLUÍS Uns troncs infectats de rates. No es veu res, només es veu alguna cosa, de tant en tant, quan llampega... i gent penjada a les teulades, criden, ploren, la gent demana *socorro*... i la fressa dels mobles picant contra les parets de les cases...

La Montserrat agafa una tovallola i s'apropa cap a en Lluís.

MONTSERRAT Estic patint per la casa de la meva germana...

LLUÍS Ara tornem del Cordó. Els que s'havien quedat tancats a la fàbrica han pujat tots al pis de sobre –hauries de veure com resaven aquells homenots– i hem passat una cistella amb una corriola fins a la Piara... i saps què hi havia a dins del cistell? Una criatura... el nen d'en Roura que viuen allà... no deu tenir ni un any... com plorava pobret...

MONTSERRAT Lluís, t'he fet una pregunta...*[Pausa. Se'l mira de fit a fit]* No, no...

Pausa. A la Montserrat li cau la tovallola que tenia a les mans.

LLUÍS Ha set una de les primeres en caure... Montserrat no pateixis, ho he demanat i m'han comentat que semblava que no hi havia ningú a dins... Segur que algú o altre els ha aixoplugat, ells rai... Va, segur que deuen estar bé. Ara vèiem amb uns homes allà la plaça que hi havia un porc a l'*aiga*! Semblava que aprengué a nedar...

MONTSERRAT Saps res d'en Jaume?

LLUÍS No, no en sé res. Per què em preguntes per en Jaume i no per la teva germana? Per què no em demanes per la teva germana? T'estic parlant!

En Lluís s'apropa a ella. Mira cap al fons del menjador, entén que hi ha la Nita, veu de nou les sabates i va cap a la porta, es queda un moment allà i no diu res. Finalment, se'n va. La Montserrat treu el rosari.

SEGON ACTE

Escena quarta

La Nita i la Montserrat estan dormint arrepenjades a la taula del menjador. La Nita es desperta, s'aixeca i obre el porticons, es posa les sabates, va a buscar l'abric, fa un petó a la Montserrat i li deixa diners. Va per marxar, però sent un soroll i entra en Lluís. Darrere seu entra en Jaume, que va moll i està exhaust.

NITA Jaume! Jaume! Què ha passat? Jaume!

JAUME Ja està, ja està...

La Montserrat ajuda la Nita a fer seure en Jaume a prop de l'estufa.

NITA Jaume, estàs bé?

JAUME Sí, estic bé, gràcies.

NITA I la nena? Has vist la nena?

JAUME La nena està bé. Tots estan bé. A Torelló ha plogut molt, està molt inundat però a ells no els hi arribat, ells estan bé.

LLUÍS No té gaire res, me l'he trobat enmig de les runes de casa seva amb aigua fins a la cintura, està desorientat, ha perdut les ulleres. És tossut com una mula... No hi ha collons, que es mengi l'orgull, només ha vingut quan li he dit que la Nita era aquí. Ho estaven saquejant tot! Es veu que ara a les 10 hi ha una reunió a l'Ajuntament per veure tot plegat com ha acabat... hi ha gent que no la troben i hi ha morts... No pateixis per aquest, demà li sortirà el refredat i poca cosa més, no està gaire acostumat a passar fred...

JAUME Tinc molt fred, no tenia manera de tornar... he tornat a peu i se'm ha fet fosc....

NITA I les ulleres?

JAUME No ho sé, les he perdut. Quan he arribat a Manlleu i he vist tot això... i quan he pogut, he anat fins a casa... la gent són com rates, s'ho emportaven tot... La tornarem a aixecar, no pateixis que la tornarem a aixecar, ben lluny del riu, ben lluny...

NITA I tant...

Un vídeo d'imatges de Manlleu inundat es sobreposa per damunt dels actors.

desconfiança.

Per uns moments la natura ens ha unit en un front comú...

Tots contra l'aigua...

Potser era un senyal...

Potser un toc d'atenció...

Potser un cop de mà...

Potser no haurà servit de res...

L'aigua s'emporta males llavors...

però n'hi ha d'altres tan profundament arrelades per la guerra que ni cent aiguats se les podrà endur.

Qui sap...

Demà tornarà a sortir el sol...

Potser haurà servit d'alguna cosa...

Qui sap...

El temps ho dirà...

FI

VEU EN OFF *L'aigua s'ho emporta tot.*

Tot ho mou.

Tot ho remou.

Arranca de soca-rel

el que troba i el que pot.

Ho desarrela.

Fa net i ho anorrea.

Enaigua els sembrats i desencaixa els còdols de cada paret.

L'aigua s'escola pels racons de totes les cases.

No fa excepcions.

No separa bàndols.

No entén de classes ni de diners...

L'aigua xopa a tothom per igual...

Neteja tothom per igual...

Ofega tothom per igual...

Destrucció i purificació a parts iguals...

Caldrien molts aiguats, però, per desarrelar i arrencar l'arbre de l'odi i la rancúnia que s'ha regat durant aquesta crua guerra.

Demà tornarà a sortir el sol.

Es tornaran a replantar arbres, a resembrar camps...

però també tornaran a pujar parets, parets de còdols i de

Fotografies
Jesús Burzuri

A person in a white historical costume is kneeling on a wooden floor, dipping a piece of fabric into a large metal bucket filled with water. The scene is lit with warm, golden light, creating a dramatic atmosphere. In the background, the legs and feet of other people in similar attire are visible, suggesting a theatrical or historical setting.

**TEATRE AL
MUSEU DEL TER**
MÉS ENLLÀ DE LES VISITES
TEATRALITZADES